

ЯКІСТЬ ОСВІТИ

УДК 377

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.4.29>

М. Ф. БОЙЧУК

*викладач математики циклової комісії
викладачів природничо-математичних дисциплін,
Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради, м. Луцьк, Україна
Електронна пошта: mbojchuk@lpc.ukr.education
<https://orcid.org/0000-0001-8823-8934>*

С. П. БАХОМЕНТ

*спеціаліст вищої категорії, викладач-методист,
Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради, м. Луцьк, Україна
Електронна пошта: sbakhoment@lpc.ukr.education
<https://orcid.org/0000-0001-6625-1513>*

Л. І. БОРЕМЧУК

*спеціаліст вищої категорії, викладач-методист,
Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради, м. Луцьк, Україна
Електронна пошта: lboremchuk@lpc.ukr
<https://orcid.org/0009-0007-1647-7814>*

Г. А. ГЕРАСИМЧУК

*кандидат технічних наук, доцент,
декан факультету цифрових освітніх та соціальних технологій,
Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, Україна
Електронна пошта: fdest@lntu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-1348-4927>*

ЦИФРОВІ НАРАТИВИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ЗАЛУЧЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ОСВІТНЬО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті представлено аналітичний погляд на потенціал цифрових наративів як інструментів залучення здобувачів вищої освіти до освітньо-просвітницької діяльності. Визначено, що освітньо-просвітницька діяльність трактується як соціально спрямована освітня діяльність закладу освіти, що наскрізно поєднує культурний розвиток здобувачів освіти, заснований на цінностях рівності, патріотизму, поваги, толерантності, різноманітності, та формування національної ідентичності.

На основі комплексного аналізу розкрито сутність, зміст та дидактичні характеристики цифрових наративів. Зазначено, що наративний дискурс відіграє важливу роль у розвитку просвітницької компетентності майбутніх педагогів. У статті коротко схарактеризовано прикладні аспекти використання цифрових наративів як механізмів залучення студентської молоді до освітньо-просвітницьких мікропроектів та заходів (на прикладі Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради). Джерельною базою для аналізу стали цифрові тексти, презентації, розповіді, розміщені у блогах (сторінках у соціальних мережах) здобувачів освіти як рефлексії щодо участі у просвітницьких заходах.

Відзначено, що інтегративним результатом залучення студентської молоді до освітньо-просвітницької роботи повинна стати сформованість цілісного професійного світогляду, заснованого на цінностях рівності, патріотиз-

му, поваги, толерантності, різноманітності. Педагог Нової української школи – не лише компетентний фахівець, а насамперед творча і духовно зріла особистість, вільна і соціально активна. Модернізація професійної підготовки нового покоління педагогів, здатних гнучко реагувати на виклики воєнного та повоєнного суспільства, повинна опиратися передусім на просвітницьку місію вчителства у формуванні національної ідентичності свідомих членів громадянського суспільства. Зміцнення просвітницької компоненти у змісті та технологіях педагогічної освіти повинно стати ціннісним запобіжником та протидією намаганням російської федерації знищити українську державність та національну ідентичність, знецінити нашу культуру.

Ключові слова: освітньо-просвітницька робота, цифрові наративи, наративний підхід, світоглядна компонента, професійна підготовка педагога.

Поставлення проблеми. Євроінтеграційний контекст є наскрізним для відновлення усіх сфер українського суспільства; не винятком є і сфери освіти та культури. Схиляємося до думки, що зміцнення просвітницької компоненти у змісті та технологіях педагогічної освіти може і повинно стати своєрідним запобіжником щодо намагань російської федерації знищити українську державність та національну ідентичність, знецінити нашу культуру. Вочевидь, що «розвиток освіти, з фокусом на основні компетентності та інновації», має поєднуватися із розвитком «екосистеми для культури, пам'яті, спадщини та креативних індустрій з акцентом на самобутність, мистецтво, художню освіту» [Проект відновлення України, с. 26].

Мета дослідження: на основі аналізу теоретичних джерел і практичного досвіду висвітлити прикладні аспекти використання виховного потенціалу цифрових наративів у контексті залучення здобувачів педагогічної освіти до освітньо-просвітницької роботи.

Аналіз попередніх досліджень. Питанням реалізації цифрово-нاراتивного підходу у професійній підготовці майбутніх педагогів присвячено низку наукових праць, що розкривають такі аспекти піднятої проблеми: ефективні стратегії імплементації інформаційних технологій в освітній процес (В. Биков, М. Жалдак, Н. Морзе, О. Спирін та ін.); міждисциплінарні аспекти використання цифрових наративів у процесі професійної підготовки (В. Биков, М. Лещенко, Л. Тимчук, О. Семенов, О. Сінькевич та ін.). Проблематика, пов'язана із організацією педагогічно-просвітницької діяльності, ставала предметом досліджень у численних працях (О. Кравченко, В. Павленко, О. Сінькевич, Т. Розвадовська та ін.).

Результати та дискусії. У термінологічній системі педагогічної науки поняття «просвітницька діяльність» найчастіше зустрічається в історико-біографічних дискурсах, що висвіт-

люють життєвий та професійний шлях видатних діячів-просвітителів або ж просвітницьких товариств чи організацій із погляду історичної ретроспективи. Доволі нечисленими є дослідження, що розкривають сутність досліджуваного поняття у контекстах діяльності сучасного педагога з урахуванням сьогоденних і освітніх, а передусім, соціально-політичних реалій.

У дослідженні В. Павленко поняття «просвітницька діяльність» інтерпретується як «вид діяльності (зокрема й професійної) щодо поширення знань серед різних прошарків населення, навіть на благодійних засадах» [Павленко : 31-32]. Під освітньо-просвітницькою діяльністю вчена розуміє діяльність, спрямовану на оволодіння людиною системою знань, умінь і навичок та поширення знань, культури та освіти в інтересах особистості, суспільства, держави [Павленко : 32].

За визначенням О. Кравченко, освітньо-просвітницька діяльність може тлумачитися як діяльність в умовах суспільних перетворень, спрямована на реформування усіх сфер життєдіяльності, культурний розвиток з подальшим упровадженням за допомогою широкої мережі освітніх закладів та впровадження новаторських форм та методів навчально-виховної, просвітницької діяльності, які набули подальшого розвитку в освітній практиці [Кравченко].

С. Лелюх збагачує педагогічну терміносистему тлумаченням сутності поняття «освітньо-просвітницька діяльність православних священників», яке тлумачиться як «різновид їхньої професійної діяльності, що передбачає сприяння культурному розвитку населення, виконання ними свідомої та ініціативної ролі у формуванні, збереженні та передачі національних цінностей, знань і православних традицій, з подальшим їх упровадженням за допомогою впровадження новаторських форм та методів освітньої діяльності» [Лелюх].

Аналізуючи основні ідеї та характеристики доби Просвітництва, Т. Розвадовська розкриває сутнісні ознаки поняття «просвітницька робота» у філософському контексті, зокрема «просвітницька робота має на меті «просвітити», надати певні знання, передові ідеї людині, які б допомогли їй зростати особистісно, розширити горизонти своїх знань та критично мислити. Крім того, передача знань повинна виконувати не тільки інформаційну, але й мати виховну функцію на засадах гуманізму» [Розвадовська].

У контексті професійної діяльності практичного психолога Т. Розвадовська просвітницьку роботу розглядає у широкому та вузькому розуміннях. У широкому – будь-яка діяльність має спрямовуватись на психологічну просвіту людей, знайомити їх із специфікою діяльності практичного психолога, її методами та можливостями. Вузьке розуміння просвітницької роботи розглядається як цілеспрямовані дії практичного психолога, спрямовані на поширення психологічних знань [Розвадовська].

Щодо професійної діяльності соціального педагога, то просвітницька робота повинна включати у себе елементи соціального виховання. Соціальне виховання – це процес та результат цілеспрямованого впливу на людину для оволодіння та засвоєння нею загальнолюдських та спеціальних знань, соціального досвіду для формування позитивних ціннісних орієнтацій, соціально значущих якостей [Соціальна педагогіка: мала енциклопедія : 292].

Відповідно, просвітницька робота соціального педагога, за визначенням Т. Розвадовської, – це різновид професійної діяльності, спрямованої на передачу певних знань та інформації про певні соціально-педагогічні проблеми в соціумі, виховання особистісного ставлення до соціально-педагогічної проблеми на засадах гуманізму [Розвадовська].

Термін «освітня діяльність» визначено у Законі України «Про освіту» (2017) як діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті [ЗУ «Про освіту»].

Зважаючи на сутнісні характеристики досліджуваного поняття, викладені вище, під освітньо-просвітницькою діяльністю розумі-

ємо соціально спрямовану освітню діяльність закладу освіти, що наскрізно поєднує культурний розвиток здобувачів освіти, заснований на цінностях рівності, патріотизму, поваги, толерантності, різноманітності, та формування національної ідентичності.

У межах нашого дослідження розглянемо потенціал інноваційних цифрових технологій, зокрема цифрових нарративів як інструментів залучення здобувачів вищої освіти до освітньо-просвітницької діяльності.

Відмітимо, що *нарратив* (англ. «*narrative*») означає «оповідь», описовий текст певної послідовності подій (історію, розповідь, опис, повідомлення), який акумулює особистісний смисл знання і водночас «є мистецькою та ціннісною формою людської експресії» [Семенов].

У дослідженні О. Сінькеич *нарратив* розглядається як особливий, притаманний людині принцип самоорганізації свідомості, спосіб осмислення світу, модель його «експериментального освоєння» і одночасно специфічно людський модус буття [Сінькевич]. Авторка стверджує, що «нарративний погляд на світ є природним для людини: ми намагаємось пізнати його, накидаючи на нього «нарративну сітку», розташовуючи події за просторово-часовим принципом, поєднуючи їх причинно-наслідковими зв'язками, вибудовуючи розповідь про нього, в якій є початок, розвиток та закінчення, розповідь, яка укладається в певну цілісність, а самих себе та інших бачимо її героями» [Сінькевич].

Нарративний підхід в організації освітнього процесу набуває все більшої популярності та затребуваності. На думку М. Лещенко, застосування методів нарративу «вимагає від учителя не стільки безпомилкового вивчення й точної передачі змісту навчального матеріалу (краще за вчителя це зробить комп'ютерна програма), як уміння «одягнути суху інформацію» «у живу одягу слова», яскраві барви та трепетні почуття, зробити її привабливою й особистісно значущою для учня» [Лещенко].

Нарративно-цифровий підхід (*narrative-digital approach*) – це застосування в навчально-виховному процесі цифрових нарративів, які є інтегрованим поєднанням нарративу (оповіді) й інформаційно-комунікаційних технологій [Тимчук].

Як правило, сучасні дослідники до різноманітних форм цифрових наративів відносять цифрові тексти, презентації, розповіді, розміщені у блогах, твітер-романи, романи для читання, розміщені на екрані мобільного телефона, відеокліпи, анімаційні фільми, відеоблоги, фотоколлажі, описи подій у соцмережах, ігрові квести та ін. [Тимчук].

«Цифрові наративи – це мультимедійний проект, що поєднує текст, зображення, аудіо та відео файли в короткому відеокліпі. За останні роки цифрові наративи перетворили аудиторії коледжів та університетів у простори креативної, творчої, мультимедійної діяльності. Цифрові наративи довели, що вони є могутнім засобом для студентів, щоб представити рівень засвоєння і розуміння ними текстів й контекстів у формі, що вирізняється від форми традиційних письмових робіт» [Digital Storytelling].

У сучасних дослідженнях (Л. Тимчук, М. Лещенко) з'ясовано, що цифрові наративи виникли у зв'язку з розвитком і доступністю медіа-технологій (наприклад, цифрові камери, цифрові записувачі голосу та ін.), що дозволяють людям обмінюватися їхніми історіями через Інтернет, за допомогою *YouTube* (веб-сервіс, що дозволяє користувачам завантажувати й переглядати відео, а також додавати, продивлятися та коментувати ті чи інші відеозаписи), *Vimeo* (веб-сервіс, що надає користувачам послуги в збереженні та трансляції зроблених ними відеоматеріалів), подкастів та інших електронних обмінних систем.

Дидактичний потенціал цифрових наративів полягає у тому, що вони розширюють традиційні характеристики оповіді, тому що здатні об'єднати нерухомі знімки, рухомі зображення, звук і текст, а також бути нелінійними й містити інтерактивні функції (Л. Тимчук). Експресивні можливості технологій пропонують широку базу функцій, що поглиблюють досвід автора й аудиторії, надають більшої інтерактивності, дозволяють активізувати більшу кількість каналів передачі та сприймання наративів.

У дослідженні Л. Тимчук наголошується, що використання цифрових наративів у сучасному медіапросторі – це важливий компонент інформаційного впливу на людину, що уможливило дослідження способів, за допомогою яких ми переживаємо, осмислюємо й впорядкову-

ємо, набуваючи досвіду, наші спогади, наміри, життєві історії, шукаємо самоусвідомлення [Тимчук]. Цифрові наративи, доступні через телебачення, Інтернет і ті, які педагоги пропонують учням, студентам, потребують якісного відбору, обробки, переосмислення, повинні містити високий рівень рефлексивної дії, нести й пробуджувати духовний потенціал людини. Із гуманістичної точки зору інформація повинна сприяти встановленню зв'язків між подіями, спілкуванню у віртуальній реальності, роблячи акцент на ставленні до життя як до основної даної нам реальності, яку ми постійно змінюємо та удосконалюємо, розвивати в людині духовність, міцну і водночас гнучку самоідентичність. Тільки тоді якісний, майстерно створений цифровий наратив дасть можливість збагатити реципієнтів неоціненним досвідом самопізнання й саморозвитку [Тимчук].

Із погляду мети нашого дослідження важливо відмітити, що сучасними дослідниками піднімається проблема наративізації у контексті формування персональної ідентичності в добу масової культури. О. Сінькевич справедливо зауважує, що сучасна людина, постійно приміряючи на себе різні соціальні ролі, слідує різним ідейним віянням та модним трендам, опинилась у «лабіринті ідентичностей» [Сінькевич]. У психіатрії такий стан особи ще називають «протеївською ідентичністю» (Р. Дж. Ліфтон): ідентичність не може залишатись стабільною, і людина стає подібною до античного божества Протея, котрий постійно змінював свій вигляд [Сінькевич : 125]. Персональну кризу ідентичності у сучасних умовах можна пояснити багатьма факторами, зокрема і глобалізаційними викликами («взаємодія і взаємопроникнення культур, внаслідок чого людина почувається «громадянином світу» і втрачає відчуття коренів, зв'язків з традиційними суспільними інститутами, котрі виконували роль механізмів ідентифікації»).

Нараційний дискурс відіграє важливу роль і у розвитку просвітницької компетентності майбутніх педагогів. Коротко схарактеризуємо прикладні аспекти використання цифрових наративів як механізмів залучення студентської молоді до освітньо-просвітницьких мікропроектів та заходів (на прикладі Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний

Вибірка фрагментів цифрових нарративів здобувачів освіти, доступних публічно

Назва, форма заходу	« Шлях до Незалежності » публічна лекція-форум, присвячена 350-й річниці від дня народження видатного державного діяча початку XVIII століття Пилипа Орлика, Гетьмана України.
Мета	поглибити знання студентів про особистість непересічного Українця, його роль у звільненні від «московського рабства і тиранії» та проаналізувати основи парламентаризму, закладені у конституції його авторства.
Фрагменти цифрових нарративів здобувачів освіти	
Максим К.	«... переважно фрагментованими, а дуже часто і неоднозначними, є знання широкого загалу і про саму постать Пилипа Орлика, і про його державницькі заслуги».
Анастасія Б.	«Державник найвищої ланки, найосвіченіший гетьман, автор першої конституції, гетьман в екзилі, перший мазепинець і перший євроінтегратор, чільний ідеолог Гетьманщини, бароковий поет, правник, державотворець, будівничий незалежності України і ворог імперії ... так величають Пилипа Орлика сучасні дослідники. Дипломат, полководець, публіцист, поет, полеміст ...».
Анна Ш.	«... видатна постать, досягнути велич котрої нам, нащадкам, ще належить, як і належить відродити правдиву історію нашої державності, нашу історичну пам'ять».
Каріна М.	«Син Гетьмана, Григорій Орлик, писав про свого батька так: «Він був живим утіленням того, як можна пронести кризь усе своє життя один раз з'ясовані ідеали». Ці ідеали були безкомпромісні – вільна, суверенна, соборна Україна! Була, є і буде! Непереможні, бо освічені».
Назва, форма заходу	« Журавлиний переклик його душі » літературно-музичний вечір до 150 річчя від дня народження Богдана Лепкого
Мета	поглибити знання студентів про життєвий та творчий шлях письменника, світоча української національної ідеї.
Фрагменти цифрових нарративів здобувачів освіти	
Богдан Н.	«... світоч української національної ідеї. Поет і новеліст, драматург і романіст, публіцист і критик, збирач народної творчості і її популяризатор, історик і філософ, літературний дослідник, педагог, культурно-громадський діяч, автор відомої стрілецької пісні «Журавлі». Досліджено, що творча спадщина Богдана Лепкого становить понад 80 книг. За кількістю написаного він поступається хіба тільки Івану Франку».
Денис В.	«Непересічний талант, інтелектуал... Велич постаті Богдана Лепкого, чий ім'я і твори в часи радянської влади були під суворою забороною, ще тільки починаємо осягати».
Юлія Ю.	«розмірковували про життєвий шлях, особисті драми, педагогічну і літературну, громадську діяльність Богдана Лепкого, а, найголовніше, – його державницьку позицію. «Свідомий громадянин, що кохає свою землю, віру і мову та свою культуру – це найцінніший скарб не лише народу, але і держави», – наголошував письменник».
Оксана М.	«... близькою стала педагогічна лінія життєвого шляху Богдана Лепкого, зокрема, його викладацька діяльність у Ягеллонському університеті у Кракові, де він читав курс української мови та літератури, а також на курсах українознавства при посольстві Української Народної Республіки у Берліні».
Назва, форма заходу	« Шлях на Голгофу » мистецько-просвітницький проект, присвячений 130-тій річниці з дня народження Михайла Кравчука
Мета	поглибити знання студентів про життєвий та науковий шлях Михайла Кравчука, світоча української математичної наукової школи.
Фрагменти цифрових нарративів здобувачів освіти	
	«Творець музики чисел», «Лицар математики», «Учений з обличчям Христа», «Титан математичної думки» – такими епітетами нагороджують Михайла Кравчука письменники, журналісти, науковці в Україні та за її межами.
Назва, форма заходу	« Розстріляне Відродження»: покоління борців за Незалежність » літературні читання
Мета	поглибити знання студентів про життєвий та творчий шлях представників Розстріляного Відродження.
Фрагменти цифрових нарративів здобувачів освіти	
Ольга О.	«Інтелектуальний цвіт нації, «лідери думок» (як би назвали їх наші сучасники), істинна еліта українського суспільства початку XX століття... так замало нами згадувані, а то і багатьма незвідані зовсім»
Галина Г.	«... чи маємо право ми, сьогоднішні, котрі знову, як і майже сторіччя тому (!), боремось за право називатися українцями, говорити і думати рідною мовою, - чи маємо моральне право забути, не згадувати чи не знати ці трагічні сторінки своєї історії?..»

Катерина П.	«Радянська влада завжди, як і її послідовники, розглядала мову, літературу, мистецтво у цілому, як одну із ділянок культурного фронту. Спочатку були заборонені літературні товариства, згодом під невблаганним пресом терору опинилися науковці, освітяни, діячі сфери культури, священники. Чому? А тому, що у 20-30 роках ХХ століття українська мова була головною (!) у всіх великих містах України»
Аліна Ц.	«...кривава радянська машина знищувала українську інтелігенцію, а україномовному населенню нав'язувала комплекс меншовартості. На керівні посади в українських містах призначалися вихідці з Росії, кар'єрний ріст українців унеможлилювався, якщо вони не переходили на російську».
Михайло Д.	«Попутник», «аполегет куркульства», «буржуазний націоналіст», «ідеолог и путеводная звезда всей украинской антисоветской интеллигенции», «письменник-націоналіст з терористичними настроями у ставленні до вождів партії» - так таврували представників української інтелігенції».
Ольга К.	«...цей літературний вечір-реквієм дав можливість відкрити для себе четвертий вимір «Розстріляного Відродження». Згадали факти з життя письменників, зачитали поезію, уривки з прози, а право здійснити висновки лишили кожному - у кожного вони свої, пронизані пам'яттю свого роду. Бо ми – нація особистостей, не «гвинтиків машини». Тому і переможемо!»

коледж» Волинської обласної ради). Джерельною базою для аналізу стали цифрові тексти, презентації, розповіді, розміщені у блогах (сторінках у соціальних мережах) здобувачів освіти як рефлексії щодо участі у просвітницьких заходах.

Висновки. Інтегративним результатом залучення студентської молоді до освітньо-просвітницької роботи повинна стати сформованість цілісного професійного світогляду, заснованого на цінностях рівності, патріотизму, поваги,

толерантності, різноманітності. Педагог Нової української школи – не лише компетентний фахівець, а насамперед творча і духовно зріла особистість, вільна і соціально активна. Модернізація професійної підготовки нового покоління педагогів, здатних гнучко реагувати на виклики воєнного та повоєнного суспільства, повинна опиратися передусім на просвітницьку місію вчительства у формуванні національної ідентичності свідомих членів громадянського суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року №2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 21.11.2022).
2. Кравченко О. О. Освітньо-просвітницька діяльність Пролеткульту України у структурі суспільно-історичних змін (1917–1932 рр.) : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань, 2017. 44 с.
3. Лелюх С. Р. Освітньо-просвітницька діяльність православних священників: до проблеми термінології. *Понятійно-термінологічний апарат історико-педагогічних досліджень: історія і сучасні підходи* : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-методол. семінару з історії освіти, 19 трав. 2021 р., Київ / НАПН України. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2021. С. 55–57.
4. Лещенко М. Методи біографічних досліджень в дискурсі освітніх нарративних практик. *Наукові записки Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Київ, 2012. № 2. С. 62–65.
5. Павленко В. В. Освітньо-просвітницька діяльність іноземних педагогів на Волині (XIX – початок ХХ ст.) : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка. Житомир, 2010. 299 с.
6. Проект плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Освіта і наука». Липень 2022. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/robochi-grupi>
7. Розвадовська Т. Просвітницька робота соціального педагога як важлива фахова складова. *Наукові записки УКУ*. 2017. Ч. 9: Педагогіка. Психологія, Вип. 2. С. 161–168.
8. Семенов О. Цифрові нарративи у фаховій підготовці майбутніх учителів української мови і літератури. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2017. Вип. 5(2). С. 207–220. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2017_5\(2\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2017_5(2)_23)
9. Сінькевич О. Б. Наративна персональна ідентичність у добу масової культури. *Вісник Дніпропетровського університету*. 2014, Т. 22, Вип. 24 (2). С. 124–130.

10. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / за заг. ред. проф. І. Д. Зверєвої. Київ 2008, с. 292.
11. Тимчук Л. І. Методика створення біографічних цифрових нарративів в контексті педагогічної освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 5. С. 389–405.
12. Тимчук Л. І. Соціально-педагогічні проблеми формування інформаційно-комунікаційних компетентностей в сучасному медіа просторі. *Нові технології навчання: Наук.-метод. зб.* Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2014. Вип. 82. С. 172–177.
13. Digital Storytelling Across the Curriculum http://storykeepers.wikispaces.com/file/view/Digital_Storytelling_Part2.pdf/295015942/Digital_Storytelling_Part2.pdf.

REFERENCES

1. Law of Ukraine “On Education” dated September 5, 2017 No. 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (date of application: 21.11.2022). [in Ukrainian].
2. Kravchenko O. O. Educational activity of the Proletkult of Ukraine in the structure of socio-historical changes (1917–1932): abstract. thesis ... Dr. Ped. Sciences: spec. 13.00.01 “General pedagogy and history of pedagogy”. Uman State Pedagogical University named after Pavlo Tychnyna. Uman, 2017. 44 p. [in Ukrainian].
3. Lelyukh, S. R. (2021). *Educational activity of Orthodox priests: to the problem of terminology*. Conceptual and terminological apparatus of historical and pedagogical research: history and modern approaches: coll. materials VI All-Ukrainian. Science and Methodology seminar on the history of education, May 19. 2021, Kyiv. NAPN of Ukraine. Vinnytsia: Nilan-LTD, P. 55–57. [in Ukrainian].
4. Leshchenko, M. (2012). Methods of biographical research in the discourse of educational narrative practices. *Scientific notes of Taras Shevchenko Kyiv National University*. Kyiv. No. 2. P. 62–65. [in Ukrainian].
5. Pavlenko, V. V. (2010). *Educational activities of foreign teachers in Volyn (XIX – beginning of XX centuries)*: diss. ... candidate ped. Sciences: spec. 13.00.01 “General pedagogy and history of pedagogy”. Zhytomyr. state University named after Ivan Franko. Zhytomyr. 299 p. [in Ukrainian].
6. Draft plan for the recovery of Ukraine. Materials of the working group “Education and Science”. July 2022. Access mode: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/robochi-grupi> [in Ukrainian].
7. Rozvadovska, T. (2017). Educational work of a social pedagogue as an important professional component. *Scientific notes of UKU*. Part 9: Pedagogy. Psychology, Vol. 2. p. 161–168. [in Ukrainian].
8. Semenog, O. (2017). Digital narratives in professional training of future teachers of Ukrainian language and literature. *Teacher professionalism: theoretical and methodical aspects*. Issue 5(2). P. 207–220. Access mode: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2017_5\(2\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2017_5(2)_23). [in Ukrainian].
9. Sinkevich, O. B. (2014). Narrative personal identity in the age of mass culture. *Bulletin of Dnipropetrovsk University*. Volume 22, Issue 24 (2). P. 124–130. [in Ukrainian].
10. Social pedagogy: a small encyclopedia / by general. ed. Prof. I. D. Zvereva. Kyiv 2008, p. 292. [in Ukrainian].
11. Tymchuk, L. I. (2015). The method of creating biographical digital narratives in the context of pedagogical education. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. No. 5. P. 389–405. [in Ukrainian].
12. Tymchuk, L. I. (2014). Socio-pedagogical problems of forming informational and communication competences in the modern media space. *New learning technologies: Scientific and method. coll.* Institute of Innovative Technologies and Content of Education of the Ministry of Education and Culture of Ukraine. Kyiv, 2014. Vol. 82. P. 172–177. [in Ukrainian].
13. Digital Storytelling Across the Curriculum http://storykeepers.wikispaces.com/file/view/Digital_Storytelling_Part2.pdf/295015942/Digital_Storytelling_Part2.pdf [in English].

M. F. BOYCHUK

*Lecturer of Mathematics of the Cycle Commission,
Municipal Higher Educational Institution “Lutsk Pedagogical College”
of the Volyn Regional Council, Lutsk, Ukraine
E-mail: mboychuk@lpc.ukr.education
<https://orcid.org/0000-0001-8823-8934>*

S. P. BAHOMENT

*Specialist of the Highest Category, Teacher-Methodologist,
Municipal Higher Educational Institution “Lutsk Pedagogical College”
of the Volyn Regional Council, Lutsk, Ukraine
E-mail: sbakhoment@lpc.ukr.education
<https://orcid.org/0000-0001-6625-1513>*

L. I. BOREMCHUK

*Specialist of the Highest Category, Teacher-Methodologist,
Municipal Higher Educational Institution “Lutsk Pedagogical College”
of the Volyn Regional Council, Lutsk, Ukraine
E-mail: lboremchuk@lpc.ukr
<https://orcid.org/0009-0007-1647-7814>*

G. A. HERASYMCHUK

*Candidate of Technical Sciences, Associate Professor,
Dean of the Faculty of Digital, Educational and Social Technologies,
Lutsk National Technical University, Lutsk, Ukraine
E-mail: fdest@lntu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-1348-4927>*

**DIGITAL NARRATIVES AS TOOLS FOR INVOLVING GRADUATE STUDENTS
IN EDUCATIONAL FORMAL AND NON-FORMAL ACTIVITIES**

The article presents an analytical view of the potential of digital narratives as tools for attracting higher education students to educational activities. It was determined that the educational activity is interpreted as a socially oriented educational activity of the educational institution, which thoroughly combines the cultural development of the students of education, based on the values of equality, patriotism, respect, tolerance, diversity, and the formation of national identity.

On the basis of a complex analysis, the essence, content and didactic characteristics of digital narratives are revealed. It is noted that narrative discourse plays an important role in the development of educational competence of future teachers. The article briefly characterizes the applied aspects of the use of digital narratives as mechanisms for involving student youth in educational non-formal micro-projects and events (on the example of the Communal Institution of Higher Education “Lutsk Pedagogical College” of the Volyn Regional Council). The source base for the analysis was digital texts, presentations, stories posted on blogs (pages in social networks) of students as reflections on their participation in educational activities.

It was noted that the integrative result of the involvement of student youth in educational work should be the formation of a holistic professional outlook based on the values of equality, patriotism, respect, tolerance, and diversity. A teacher of the New Ukrainian School is not only a competent specialist, but above all a creative and spiritually mature person, free and socially active. Modernization of the professional training of a new generation of teachers, able to respond flexibly to the challenges of war and post-war society, should be based primarily on the educational mission of teachers in the formation of the national identity of conscious members of civil society. Strengthening the educational component in the content and technologies of pedagogical education should become a valuable safeguard and counter to the attempts of the Russian Federation to destroy Ukrainian statehood and national identity, to devalue our culture.

Key words: educational formal and non-formal work, digital narratives, narrative approach, worldview component, teacher’s professional training.